

Werkinstructie ACM: huisbezoek tijdens de zwangerschap door de JGZ (prenataal huisbezoek)

Versie 21 juni 2023

Verantwoordelijke: Werkgroep kwetsbare zwangere ACM

Inleiding

Met de wetwijziging 'Prenataal huisbezoek door de JGZ' (PHB JGZ) kunnen zwangeren en/of gezinnen in een kwetsbare situatie per 1 juli 2022 extra ondersteuning krijgen in de vorm van een prenataal huisbezoek door een jeugdverpleegkundige/verpleegkundig specialist.

Het doel hiervan is dat (aanstaande) ouders waar nodig, ook in (psycho)sociaal-maatschappelijk opzicht worden ondersteund. Deze ondersteuning is gericht op het verbeteren van de situatie.

Iedere zorgverlener die zorg en ondersteuning biedt aan zwangeren speelt een belangrijke rol in het signaleren van kwetsbare situaties, het bespreken hiervan met de zwangere/aanstaande ouders en waar nodig passend ondersteunen.

Daar waar een passende ondersteuning niet binnen de mogelijkheden van de signalerende professional valt, kan het advies gegeven worden om gebruik te maken van een huisbezoek bij zwangerschap door een jeugdverpleegkundige (PHB JGZ). De jeugdverpleegkundige bespreekt de situatie, mogelijkheden en wensen met het gezin.

In Nederland heeft rond 16% van de kinderen een 'valse start' bij de geboorte (Van den Broek, e.a., 2012).

De gemeente heeft de taak te voorzien in tijdige en passende hulp en ondersteuning. Vroegtijdige ondersteuning draagt bij aan een meer kansrijke start voor het kind en een meer positieve ouderschapsbeleving voor de ouder(s). *Bron: Handreiking prenataal huisbezoek door de JGZ, NCJ (zie bijlage 2) Hierin staat ook de samenvatting van de rol van de signaleerder beschreven (zie bijlage 3).*

Uitvoerende professionals

Aanvrager huisbezoek

- Verloskundige 1^e lijn
- Gynaecoloog
- Verloskundige 2^e lijn/POP-poli
- Intaker kraamzorg

Uitvoeren en terugkoppelen huisbezoek

- Jeugdverpleegkundige JGZ
- Verpleegkundig specialist JGZ

Privacy/AVG

Bij het aanvragen van het huisbezoek door de JGZ door de professionals in de geboortezorg begint er een nieuwe behandelingsovereenkomst.

Dit betekent dat voor overleg tussen de professionals in de geboortezorg en de JGZ en voor overdracht van informatie toestemming is vereist van de zwangere/a.s. ouders.

Als er zorgen zijn over het welzijn van (ongeboren) kinderen worden de stappen van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling gevolgd. Iedere beroepsgroep heeft haar eigen meldcode. Deze zijn te raadplegen op de website van de rijksoverheid in de [Toolkit meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling | Publicatie | Rijksoverheid.nl](#)

Bij alle stappen is het mogelijk om Veilig Thuis te raadplegen.

Het doorgeven van informatie of overleg zonder toestemming van de zwangere betekent een doorbreking van het beroepsgeheim en kan alleen plaatsvinden als daarmee schade aan het (ongeboren) kind kan worden voorkomen en er sprake is van overmacht. De zwijgplicht botst in dat geval met de zorgplicht voor het kind. De zorgverlener kan zich dan beroepen op een

conflict van plichten. In de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling van de desbetreffende beroepsgroep staat beschreven in welke gevallen de zwijgplicht doorbroken mag worden in het belang van het kind.

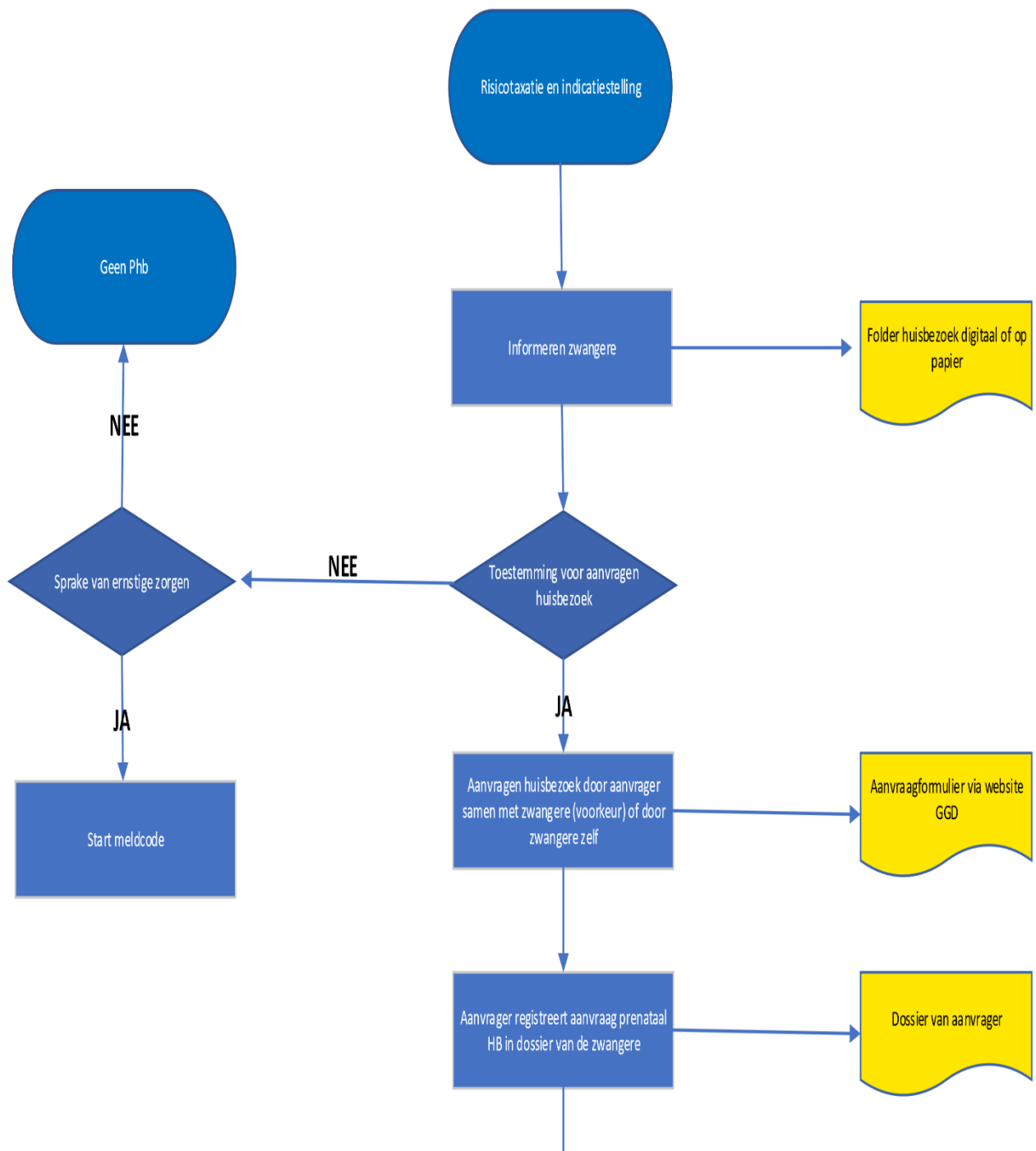
Werkwijze

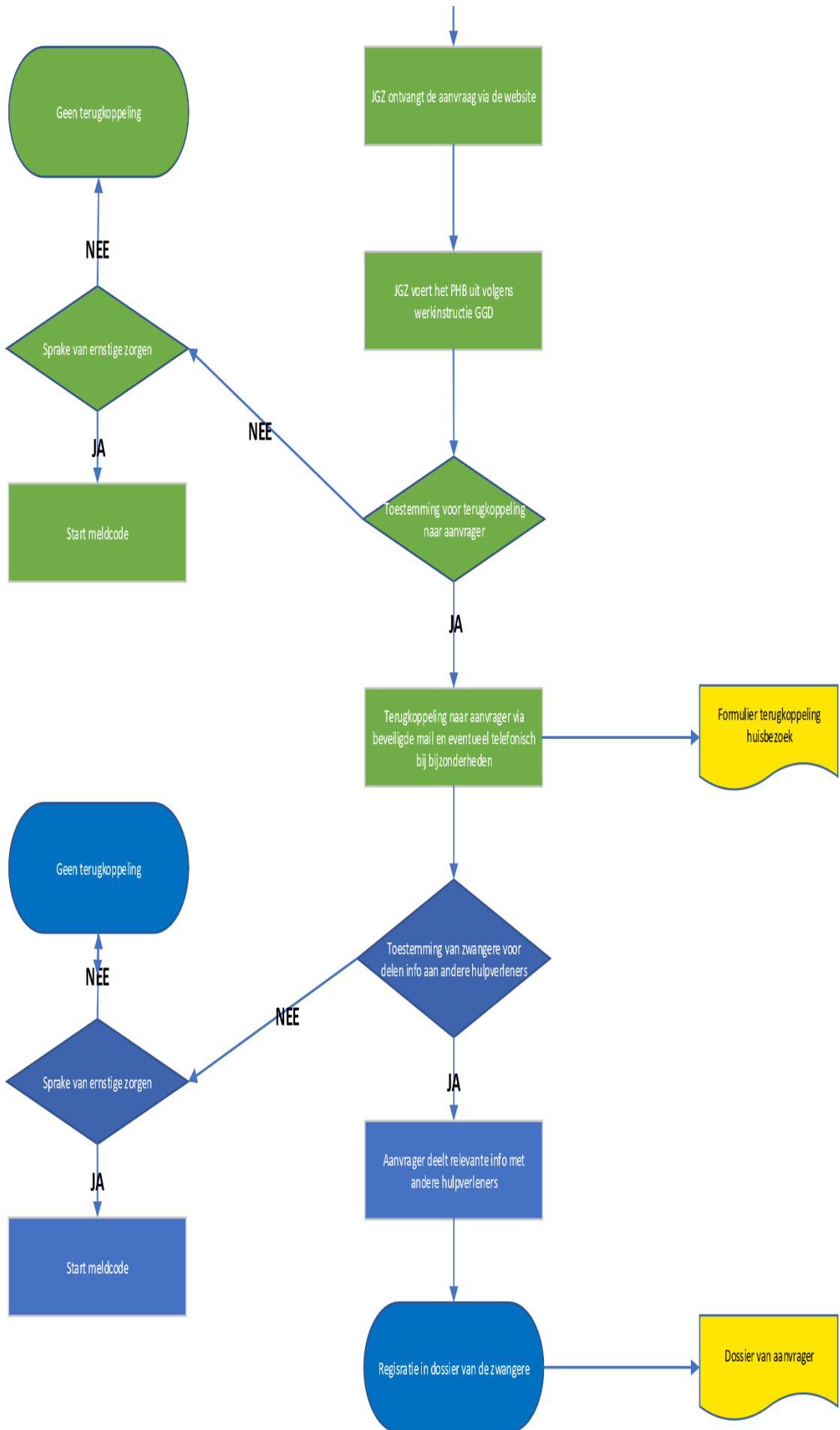
- Als de aanvrager de indicatie stelt, wordt tijdens een consult/contactmoment met de zwangere gevraagd of zij akkoord gaat met het aanvragen van een huisbezoek tijdens de zwangerschap door de JGZ. Het streven is om het huisbezoek in een zo vroeg mogelijk stadium van de zwangerschap aan te vragen, omdat interventies dan vroegtijdig ingezet kunnen worden.
- De aanvrager informeert de zwangere mondeling en via de folder "Informatiefolder Huisbezoek door de JGZ". Deze wordt bij voorkeur digitaal verstuurd. Bij uitzondering kan de papieren versie meegegeven worden. Linken naar de digitale versie:
Nederlandse folder: [Folder-Huisbezoek-bij-zwangerschap-door-de-JGZ_def.pdf \(ggdbzo.nl\)](#)
Engelse folder: [GGD-Folderhuisbezoek-bij-zwangerenENG_v3.pdf \(ggdbzo.nl\)](#)
De papieren versie is te bestellen via het algemeen mailadres van facilitaire zaken: facilitairezaken@ggdbzo.nl
- Wanneer toestemming wordt gegeven, registreert de aanvrager dit op de afgesproken plaats in het dossier van de zwangere.
- Wanneer geen toestemming is gegeven wordt dit ook geregistreerd in het dossier. De JGZ kan dan niet worden gevraagd om een huisbezoek te brengen. Bij grote zorgen over de veiligheid van het (ongeboren) kind moet de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling gevolgd worden.
Als de zwangere akkoord is met de aanvraag wordt bij voorkeur tijdens het consult samen met de zwangere het aanmeldformulier op de website van de GGD ingevuld (zie bijlage 5) [Aanvraag huisbezoek door JGZ tijdens de zwangerschap - GGD Brabant-Zuidoost \(ggdbzo.nl\)](#)
De zwangere kan ook zelf het aanmeldformulier invullen. Je kunt dan de folder meegeven. Hierop staat de QR-code naar het aanvraagformulier voor de zwangere. De inhoud van dit formulier is iets anders dan voor de professional.
- De aanvraag komt binnen bij de administratie jeugdgezondheidszorg van de GGD Brabant Zuidoost. De medewerker van de administratie zorgt ervoor dat de aanvraag wordt doorgegeven aan het desbetreffende team.
- De jeugdverpleegkundige/verpleegkundig specialist voert het huisbezoek uit. Tijdens het huisbezoek vraagt zij toestemming aan de zwangere/a.s. ouders of de bevindingen van het huisbezoek teruggekoppeld mogen worden naar de aanvrager. Bij grote zorgen over de veiligheid van het (ongeboren) kind moet de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling gevolgd worden.
- De jeugdverpleegkundige/verpleegkundig specialist koppelt bij toestemming de bevindingen en afspraken terug via het formulier "terugkoppeling huisbezoek tijdens zwangerschap". Als er bijzonderheden zijn kan er gekozen worden voor een warme overdracht naast de schriftelijke overdracht. Bij geen toestemming: Als er grote zorgen over de veiligheid van het (ongeboren) kind zijn, moet de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling gevolgd worden.
- De aanvrager zorgt ervoor dat de betrokken hulpverleners geïnformeerd worden met toestemming van de zwangere.

Bijlage 1: Stroomschema

Blauw = taak aanvrager   **Groen = taak JGZ**   **Geel = document**

Stroomschema huisbezoek tijdens de zwangerschap door de JGZ

Bijlage 2: Handreiking prenataal huisbezoek door de JGZ van het NCJ

[Handreiking prenataal huisbezoek door de JGZ](#)

Bijlage 3: Samenvatting Handreiking PHB JGZ voor signaleerders

[Samenvatting Handreiking PHB JGZ voor signaleerders](#)

Bijlage 5: Inhoud aanvraagformulier “Huisbezoek tijdens de zwangerschap door de JGZ”

Datum aanvraag:

Gegevens aanvrager

Naam:
Functie:
Telefoonnummer:
E-mailadres voor terugkoppeling (bij voorkeur zorgmail):

Gegevens aanstaande moeder:

Naam:
Adres:
Postcode:
Woonplaats:
Geboortedatum:
BSN:
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Uitgerekende datum:
Kraamzorg aangevraagd: ja/nee
Naam kraamzorgorganisatie:

Gegevens aanstaande vader:

Naam:
Adres:
Woonplaats:
Telefoonnummer:
E-mailadres:

Eventuele kinderen in het gezin

Naam	Geboortedatum

Andere betrokken hulpverlening

Naam	Organisatie	Telefoonnummer	E-mailadres

Reden van de aanvraag

Invullen door zwangere en/of aanvrager samen met zwangere

Korte situatieschets (alleen voor de professional)

*Wordt niet ingevuld door de zwangere
Invullen door aanvrager samen met de zwangere*